

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Heren J.E. Abraham - Partido Demokráitiko Boneiru
 N.C. Willem - Partido Boneriano Sosial en
 Th. Frans - Partido Obrero Nobo.
 p/a gebouw Staten van de Nederlandse Antillen
 Kralendijk
 Bonaire

Onderwerp

Vraag over mogelijke Nederlandse toezeggingen
 aan de UPB

Datum
 7 september 2004

Ons kenmerk
 KB/VNW 2004/036415

Onderdeel
 DGKB/VNW

Inlichtingen
 Mariëtte Capello
 T 00 5999 4343 209
 F 00 5999 4614 705

Uw kenmerk

Blad
 1 van 1

Aantal bijlagen
 1

Bezoekadres
 Scharloowag 55
 Willemstad, Curaçao

Postadres
 Postbus 441
 Willemstad, Curaçao

In uw brief van 27 augustus jl. uit u uw zorgen over de inhoud van een informatiebulletin dat op Bonaire onder de bevolking is verspreid. In genoemd bulletin over het aanstaande referendum op 10 september, wordt gesuggereerd dat kiezen voor optie B inhoudt dat de situatie op Bonaire aanzienlijk verbetert, dankzij Nederlandse (financiële) steun. U verzoekt mij te bevestigen of er hieromtrent door mij toezeggingen zijn gedaan aan de politieke partij UPB.

Uitspraken over toezeggingen zijn voor rekening van betrokkene en niet afkomstig van de Nederlandse regering. Graag herhaal ik hetgeen ik in een brief aan het Bestuurscollege van Bonaire op 1 maart dit jaar heb gesteld (zie bijgesloten kopie). Hierin wijs ik het College onder andere erop dat een belangrijke voorwaarde vanuit de praktijk van de Verenigde Naties is dat het oorspronkelijke moederland op geen enkele wijze betrokken mag zijn bij een ontwikkeling die kan leiden tot afscheiding van het desbetreffende gebied van het territorium van de vroegere koloniale eenheid (de zogenaamde "non-disruption beginsel").

Ik concludeer dat het om deze reden ook niet wenselijk is dat Nederland op enigerelei wijze bijdraagt in de organisatie van het referendum. Ik voeg hieraan toe dat het eveneens niet wenselijk is vooruit te lopen, op welke wijze dan ook, op de consequenties van de uitkomst van het nog te houden referendum.

De minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,

Voor deze,

De Vertegenwoordiger van Nederland in de Nederlandse Antillen

A. Koerten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de heer J. Abraham
Partido Demokráitiko Boneriano
Postbus 294
Bonaire
NA

Onderwerp
referendum Bonaire

Datum
17 maart 2004

Ons kenmerk
DGKB/VNW04/336420

Onderdeel
DGKB/VNW

Inlichtingen
G J Startelers
T 00 5999 4343 213
F 00 5999 4814 705

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
1

Bezoekadres
Scharloeweg 55
Willemstad, Curaçao

Postadres
Postbus 441
Willemstad, Curaçao

Geachte heer Abraham,

Hierbij bevestig ik de goede ontvangst van uw brief van 1 maart 2004 inzake het voornemen tot het houden van een referendum op Bonaire in juni aanstaande. Ik kan u daarover als volgt informeren.

In een brief van 1 maart jl. aan het bestuurscollege van Bonaire heb ik gesteld dat het houden van een referendum een verantwoordelijkheid is van het bestuurscollege. Daarbij staat voorop dat de bevolking vrij en vrijwillig haar keuze moet kunnen bepalen. Over het moment waarop heb ik aangegeven dat minder gelukkig te vinden, gelet op het tijdpad dat wordt gevolgd door de Commissie Europese Unie (ook wel aangeduid met de naam van de voorzitter van de commissie, oud-ambassadeur Van Beuge). Een kopie van de brief treft u hierbij aan.

De Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties,
Voor deze,
De Vertegenwoordiger van Nederland in de Nederlandse Antillen,

A. Koerten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
1 maart 2004

One kenmerk
KRD4/62713

Onderdeel
DGKB/KR

Inlichtingen
Drs. C.M.W. Jaspers
T 070-428 6287
F 070-428 8227

Uw kenmerk
24000803

Blad
1 van 3

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.minbzk.nl

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Bonaire
Plaza Reina Wilhelmina 1
Kralendijk
Bonaire
Nederlandse Antillen

Onderwerp

Uw verzoek om ondersteuning bij het
organiseren van een constitutioneel referendum

Met belangstelling nam ik kennis van uw brief van 16 januari jl. waarin u aankondigt medio dit jaar een referendum over de staatkundige toekomst van het eilandgebied Bonaire te willen organiseren. U verzoekt mij om technische en financiële ondersteuning voor de organisatie van dit referendum.

Als aanleiding voor het referendum noemt u de 'UPG-discussie'. Ik wil in dit verband wijzen op de commissie Europese Unie die door de drie landen van het Koninkrijk is ingesteld. Deze commissie maakt een inventarisatie van voor- en nadelen van de verschillende mogelijke relaties tot de Europese Unie. Het resultaat hiervan verwacht ik in juli van dit jaar. Vervolgens zou in de verschillende landen van het Koninkrijk (en de afzonderlijke eilanden) nadere politieke meningsvorming plaats kunnen vinden.

Daarnaast ben ik het met u eens dat een verbetering van de bestuurlijke en financiële verhoudingen urgent is en dat hierover met de Koninkrijkspartners gesproken moet worden. Ik vind het belangrijk dat overleg over deze thema's op korte termijn start, maar het is nog ongewis wanneer uitkomsten hiervan bekend zijn.

Het staat u uiteraard geheel vrij om nu al in een referendum vragen over de gewenste staatkundige toekomst aan de bevolking van Bonaire voor te leggen. Gelet op bovengenoemd tijdschema acht ik echter het moment (juni) voor het referendum minder gelukkig. De beslissing voor het referendum is echter de verantwoordelijkheid van het eilandgebied Bonaire. Daarbij staat voorop dat de bevolking vrijelijk en vrijwillig haar keuze moet kunnen bepalen. Een belangrijke voorwaarde vanuit de praktijk van de Verenigde Naties is dat het oorspronkelijke moederland op geen enkele wijze betrokken mag zijn bij een ontwikkeling die kan leiden tot afscheiding van het desbetreffende gebied van het territorium van de vroegere koloniale eenheid (het zogenaamde "non-disruption beginsel"). Om deze reden lijkt het mij niet wenselijk dat Nederland op enigerlei wijze bijdraagt in de organisatie van het referendum. Ik meen daarom geen financiële of

Datum
1 maart 2004

Ops kenmerk
KR0462713

Onderdeel
DGKB/KR

Blad
2 van 3

technische ondersteuning voor de organisatie van het referendum ter beschikking te moeten stellen.

Zonder op de uitkomst van het referendum te willen vooruitlopen, wil ik graag uw aandacht vragen voor de consequent door de Nederlandse regering gevolgde lijn dat staatkundige wijzigingen binnen het Koninkrijksverband de instemming van alle formeel betrokkenen moeten hebben. Als gevolg daarvan kunnen partners in het Koninkrijk voorwaarden verbinden aan een eventueel meewerken aan de invulling van een nieuwe status van de eilanden, voor zover die binnen het verband van het Koninkrijk gestalte krijgt. Het spreekt voor zich dat na het referendum het eilandgebied Bonaire niet eenzijdig over een toekomstige status binnen het Koninkrijksverband kan beslissen.

Voor contacten van het Eilandgebied met de Verenigde Naties en de Europese Gemeenschap staan de reguliere kanalen van het Koninkrijk (het ministerie van Buitenlandse Zaken en de vertegenwoordigingen van het Koninkrijk bij de desbetreffende organisaties) ter beschikking. Bij aangelegenheden van de Eilandgebieden worden Buitenlandse Zaken en de vertegenwoordigingen normaliter ingeschakeld door tussenkomst van de Directie Buitenlandse Betrekkingen (DBB) van de Nederlandse Antillen in Willemstad. Nadere inlichtingen kunt u verkrijgen bij DBB of bij de Adviseur Koninkrijksrelaties (DWH/AK) van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag, tel. nr. (+31) 70 - 348 4251.

DE MINISTER VOOR BESTUURLIJKE VERNIEUWING EN
KONINKRIJKSRELATIES,

Th.C. de Graaf

Ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan de belanghebbende tegen dit besluit binnen zes weken na de dag van verzending, uitreiking of publicatie schriftelijk bezwaar maken. Het maken van bezwaar dient te geschieden door indiening van een bezwaarschrift bij de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten: naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. In geval van onverwijde spoed kan de indiener van het bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de president van de rechtbank (sector bestuursrecht) van het arrondissement waarbinnen zijn/haar woonplaats of vestigingsplaats is gelegen. Is de woon- of vestigingsplaats niet in Nederland gelegen,

